

СХВАЛЕНО

Вченою радою КНЗ КОР
«Київський обласний інститут
післядипломної освіти
педагогічних кадрів»
(протокол від 18.12.2024 р. №10)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Ректор КНЗ КОР «Київський
обласний інститут післядипломної
освіти педагогічних кадрів»

Віра РОГОВА

Наказ від «18» грудня 2024 р. № 206

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
ПІДВИЩЕННЯ ФАХОВОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ
«АВТОРСЬКИЙ ПОГЛЯД В ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО
ПРОЦЕСУ НА ЗАНЯТТЯХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ
І ЛІТЕРАТУРИ В УМОВАХ НУШ»
для вчителів української мови і літератури**

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Освітня програма розроблена на основі Типової програми підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують Державний стандарт базової середньої освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12 жовтня 2022 року № 904 та у відповідності до професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти», затвердженого наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 29 серпня 2024 року № 1225 «Про затвердження професійного стандарту «Вчитель загальної середньої освіти».

Освітня програма враховує основні положення Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 року № 898, Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 року № 800, та спрямована на виконання заходів державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа», постанов Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 року № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності», від 14 грудня 2016 року № 988-р «Про затвердження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року», Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної»; Концепції Державної цільової національно-культурної програми забезпечення всебічного розвитку і функціонування української мови як державної в усіх сферах суспільного життя на період до 2030 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 19 травня 2021 року; Стратегії розвитку читання на період до 2032 року «Читання як життєва стратегія», схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 3 березня 2023 р. № 190-р, інших нормативно-правових актів, що регулюють діяльність вчителя та з урахуванням європейського вектора розвитку освіти України, стратегії реформування галузі освіти в Україні, новітніх зарубіжних і вітчизняних наукових розробок, кращих практик у галузі освіти та професійного розвитку педагогів, відповідно до сучасних викликів суспільства й освіти.

Мета освітньої програми:

ознайомити слухачів з авторською концепцією впровадження основних положень мовно-літературної освітньої галузі Державного стандарту базової середньої освіти; розкрити найбільш результативні форми, методи й прийоми навчання на уроках української мови і літератури; забезпечити розвиток професійних компетентностей слухачів курсів підвищення кваліфікації.

Основні завдання програми:

- ознайомити педагогів з особливостями організації освітнього процесу на заняттях з української мови і літератури в умовах НУШ;
- продемонструвати практичне застосування ефективних інноваційних методів навчання в мовно-літературній освітній галузі;
- сприяти розвитку емоційного інтелекту, креативного мислення, проєктної діяльності для організації освітнього процесу з української мови і літератури;
- сформувати практичні навички створення цифрових освітніх продуктів із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій;

– розвивати загальні та професійні компетентності учителів української мови і літератури.

Очікувані результати навчання охоплюють:

знання:

– стратегії і пріоритетних напрямів державної політики в галузі освіти та забезпечення якості освіти в НУШ;

– особливостей організації освітнього процесу мовно-літературної галузі в закладах загальної середньої освіти;

уміння:

– обирати ефективні форми, методи і прийоми роботи для організації освітнього процесу;

– послуговуватися сучасними освітніми практиками під час організації занять;

– вільно орієнтуватися в сучасному освітньому просторі, знати пріоритетні напрями розвитку загальної середньої освіти;

– володіти інформаційно-комунікативними та цифровими технологіями в освітньому процесі із застосуванням інфомедійної грамотності.

усвідомлення:

– потреби удосконалення власної професійної майстерності та зростання, спонуки до самоосвіти в умовах цифровізації;

– усвідомлення гуманістичної спрямованості освітнього процесу, дитиноцентризму, цінності особистості;

– утвердження національно-патріотичних та демократичних цінностей.

Профіль освітньої програми

<i>Укладачі програми</i>	Заболотний О. В., старший викладач кафедри суспільно-гуманітарної освіти Комунального навчального закладу Київської обласної ради «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів»; Ярмутьська І.В., учитель української мови і літератури Сквирського академічного ліцею
<i>Найменування програми</i>	Програма підвищення кваліфікації учителів української мови і літератури з теми «Авторський погляд в організації освітнього процесу на заняттях української мови і літератури в умовах НУШ»
<i>Мета програми</i>	Ознайомити слухачів з авторською концепцією впровадження основних положень мовно-літературної освітньої галузі Державного стандарту базової середньої освіти; розкрити найбільш результативні форми, методи й прийоми навчання на уроках української мови і літератури; забезпечити розвиток професійних компетентностей слухачів курсів підвищення кваліфікації
<i>Напрямок програми</i>	Розвиток професійних компетентностей, розширення теоретичних знань і практичних навичок педагогів щодо реалізації сучасних підходів до навчання здобувачів освіти у Новій українській школі;

	розкриття компетентнісного потенціалу мовно-літературної освітньої галузі для формування життєвих компетентностей, наскрізних умінь та обов'язкових результатів навчання здобувачів загальної середньої освіти
<i>Цільова аудиторія</i>	Учителі української мови і літератури

Зміст програми

Модуль І. Філософія освіти XXI століття						6	4		2
Інваріантна частина						6	4	-	2
1.1	Вітчизняний та зарубіжний досвід підготовки національної інтелектуальної еліти					2	2		
1.2	Педагогічні погляди українського народу на виховання, роль народної педагогіки в розбудові національної школи					2	2		
1.3	Духовна культура учасників освітнього процесу					2	2		
Варіативна частина						4			4
1.3	Мовленнєва компетентність сучасного педагога					2			2
1.4	Національна ідентичність в історичному вимірі					2	2		
Модуль ІІ. Професійний модуль						20	4	-	16
Інваріантна частина						18	4	-	16
2.1	Психологізм і національна ментальність у творах сучасних українських письменників					2	2		
2.2	Освітньо-професійний імідж сучасного педагога					2			2
2.3	Академічна доброчесність: від внутрішньої культури особистості до академічної культури закладу освіти					2			2
2.4	Педагогічна етика й етикет: створення комфортного освітнього простору					2			2
2.5	Нові можливості професійного розвитку педагогічних працівників у контексті реформуванні галузі освіти					2	2		
2.6	Формування національної свідомості та системи моральних цінностей учнів засобами народних символів України					2	2		
Варіативна частина						4	2	-	2
2.6	Моделювання уроку з елементами STEM					2			2
2.7	Соціальні мережі в роботі педагога. Практичне заняття					2			2
2.2. Спецкурси (спецпрактикуми) за вибором						6	—	—	6
2.2.1.	Спецкурс «Психологічна підтримка учасників освітнього процесу»					2	-	-	2
	1. Психологічні аспекти створення сприятливого безпечного середовища в закладі освіти								
	2. Техніки та методи самоцілення і саморегуляції особистості					2			2
	3. Життєстійкість особистості в кризових ситуаціях								
	Підтримка ментального здоров'я в часи війни					2			2
2.2.2.	Спецкурс «Інклюзійна освіта: теорія і практика»					6	-	Дерій О.В	
ІІІ. Модуль						60	2	-	36
3.1. Спеціальна підготовка						22	8	-	18
Інваріантна частина						22	8	-	14
3.1.1	Аналіз та інтерпретація художнього твору.					2	2		

3.1.2	Реалізація діяльнісного підходу до навчання у вивченні мови і літератури.	2			2
3.1.3	Креолізовані тексти як засіб стимулювання пізнавальної діяльності учнів.	2			2
3.1.2	Розвиток творчих здібностей учнів у вивченні української мови	2			2
3.1.3	Застосування методу проєктів на уроках української мови і літератури в закладах загальної середньої освіти	2			2
3.1.4	Психологізм і національна ментальність у творах сучасних українських письменників	2	2		
3.1.5	Використання інтернет-ресурсів у вивченні творів сучасної української літератури	2			2
3.1.6	Практичний аспект формування навичок 4 К в освітньому процесі	2			2
3.1.7	Дослідницька навчальна діяльність у вивченні мови як спосіб розвитку компетентностей учнів	2			2
3.1.8	Сучасний підручник з української мови як ключовий компонент навчально-методичного комплексу	2	2		
Варіативна частина		6			6
3.1.9	Неолексми російсько-української війни: дериваційний аспект	2			2
3.1.1 0	Використання фанфікшн як спосіб розвитку пізнавального інтересу здобувачів освіти до літератури	2			2
3.2. Фахова підготовка		18	4	-	14
Інваріантна частина		18	2	-	16
3.2.1	Сучасні способи мотивації у вивченні української мови і літератури	2			2
3.2.2	Моделльні навчальні програми з української мови для закладів загальної середньої освіти 5-6 та 7–9 класів	2			2
3.2.3	Моделювання сучасного уроку української мови: компетентнісно орієнтовані цілі та структура технологій розвитку критичного мислення	2			2
3.2.4	Складні випадки вивчення синтаксису в шкільному курсі української мови. Багатство синтаксичних моделей речення, їх оформлення в усному мовленні та на письмі	2			2
3.2.5	Норми української мови через призму НМТ. Використання кейс-методу в шкільній практиці	2			
3.2.6	Нова українська школа: формуємо життєві цінності та розвиваємо гнучкі навички (soft skills) на уроках української мови в 5–7 класах.	2			2
3.2.7	Педагогічна етика й етикет: створення комфортного освітнього простору	2	2		
3.2.8	Прийоми дидактичної гри на уроках мови та літератур	2			2
Варіативна частина		4	2		2
3.2.9	Формування читацької грамотності як провідної компетентності учнів Нової української школи	2	2		

3.2.1 0	Кубики історій « Rory's Cudes» як метод творчо- пізнавальної діяльності освітнього процесу	2			2
IV. Модуль					
Інваріантна частина		8	-		8
4.1.	Настановче заняття. Вхідне діагностування	2			2
4.2	Розроблення авторських проєктів: сутність, вимоги до написання	2			2
4.3.	Тематична дискусія: «Організація освітнього процесу на заняттях української мови і літератури в умовах Нової української школи»	2			2
4.4	Вихідне діагностування	2			2
Усього: 120 годин		72	22		50

Обсяг програми	4 кредити ЄКТС / 120 год (72 аудиторних год, 48 год – керована самостійна робота)
Форма підвищення кваліфікації	Інституційна (денна)
Загальні компетентності	ЗК.01 Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізувати свої права і обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку (громадянська компетентність) ЗК.02 Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня(соціальна компетентність) ЗК.04 Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети (лідерська компетентність)
Професійні компетентності	A1 Мовно-комунікативна компетентність (A1.1, A1.2, A1.3, A1.4.) A2 Предметна компетентність (A2.1, A2.2, A2.3, A2.4, A2.5, A2.6, A2.7) A3 Інформаційно-цифрова компетентність (A3.1, A3.2, A3.3) B1 Психологічна компетентність (B1.1, B1.2, B1.3, B1.4) B2 Емоційно-етична компетентність (B2.1, B2.2, B2.3) B3 Компетентність педагогічного партнерства (B3.1, B3.2, B3.3) B1 Інклюзивна компетентність (B1.1, B1.2, B1.3) B2 Здоров'язбережувальна компетентність (B2.1,

	B2.2, B2.3, B2.4, B2.5) B3 Проєктувальна компетентність (B3.1) Г1 Прогностична компетентність (Г1.1, Г1.2) Г2 Організаційна компетентність (Г2.1, Г2.2) Г3 Оцінювально-аналітична компетентність (Г3.1, Г3.2, Г3.3)
<i>Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації</i>	Свідоцтво про підвищення кваліфікації
<i>Забезпечення розміщення освітньої програми на сайті</i>	https://www.kristti.com.ua/
	Здатність до створення безпечних, психологічнокомфортних та толерантних умов освітнього процесу. Здатність до педагогічної підтримки осіб з особливими освітніми потребами. Здатність моделювати зміст навчання відповідно до об'єктивних результатів навчання учнів. Здатність добирати і використовувати сучасні та ефективні методики і технології навчання, виховання і розвитку учнів. Здатність формувати і розвивати в учнів ключові компетентності та вміння, спільні для всіх компетентностей. Здатність розвивати в учнів критичне мислення. Здатність формувати ціннісні ставлення учнів.
<i>Термін виконання програми</i>	2024 – 2025 роки
<i>Місце виконання програми</i>	КНЗ КОР «КОІПОПК» 09107, м. Біла Церква, вул. Ярослава Мудрого, 37
<i>Вартість / безоплатність надання освітньої послуги</i>	Освітні послуги для слухачів надаються безоплатно

Зміст програми

МОДУЛЬ 1. Філософія освіти XXI століття

Вітчизняний та зарубіжний досвід підготовки національної інтелектуальної еліти

Розкрито вітчизняний та зарубіжний досвід навчання та виховання національної еліти, формування обдарованої молоді, в закладах освіти

Педагогічні погляди українського народу на виховання, роль народної педагогіки в розбудові національної школи

Розкрито педагогічні погляди українського народу на виховання і навчання дітей на землях сучасної України. Розглянуто вироблених і застосованих українцями у навчанні та вихованні підростаючих поколінь. Розкрито шляхи формування у педагогів комунікативної поведінки народу на виховання особистості. Дано визначення поняття народної педагогіки. Охарактеризовано творчість О.Духновича, К.Ушинського, М. Стельмаховича, В.Сухомлинського щодо народної педагогіки. Наведено приклади творів українських письменників, де піднято тему виховання дитини в родині. Охарактеризовано систему виховних дій на кожному з етапів її розвитку. Української народна педагогіка забезпечувала формування національної свідомості й патріотизму молоді, а безпосередня участь у боротьбі проти чужоземних нападників гартувала характер та волю й одночасно була суворим іспитом на громадянську зрілість.

. Духовна культура учасників освітнього процесу

Розглянуто особливості розуміння гуманістичної спрямованості педагогів, здійснено актуалізацію уваги на теоретичний і методичний аспекти духовної культури. У змісті проаналізовано поняття «духовна культура», «народну художню культуру», «культуру виховання, культуру волі совісті, культуру морально-духовного життя». Зазначено, навчальні ресурси, методи, які впливають на розвиток духовного та культурного мислення здобувачів освіти у закладах середньої освіти.

Мовленнєва компетентність сучасного педагога

Компетентнісний підхід у навчанні є основою реформування сучасної освіти, адже спрямований на розвиток ключових навичок учнів, необхідних для їхньої успішної самореалізації. Уроки української мови і літератури, зарубіжної літератури мають виходити за межі традиційного засвоєння знань, стимулюючи критичне мислення, творчість і самостійність учнів.

Основні аспекти теми:

визначення компетентнісно орієнтованих цілей уроку мови та літератури;
особливості структури сучасного уроку: інтеграція діяльнісного підходу, розвиток рефлексивних умінь, залучення учнів до активного навчання;
методи та прийоми, що сприяють ефективному засвоєнню матеріалу й розвитку ключових компетентностей;

використання технологій формувального оцінювання для оцінки прогресу учнів.

Розкрито мовленнєву компетентність сучасного педагога.

МОДУЛЬ 2. Професійний модуль

Психологізм і національна ментальність у творах сучасних українських письменників

Розглянуто твори сучасної української літератури.

Розвиток і становлення сучасної української літератури: напрями, стилі, тематичне і

жанрове розмаїття. Психологізм в літературі як особлива складова художнього тексту. Типи психологізму, прийоми і методи його зображення. Менталітет як образно-художнє відображення дійсності. Робота з нововведеними художніми творами.

Освітньо-професійний імідж сучасного педагога

Поняття комунікація, комунікативна компетентність. Складові комунікативної компетентності. Причини невдалої комунікації. Складові та форми культури мовлення. Стили спілкування. Граматичний рівень професійного спілкування. Орфоепічні норми. Англоїзми і сленг у мовленні. Комунікація в мережі.

Педагогічна етика й етикет: створення комфортного освітнього простору

Розглянуто поняття педагогічний етикет й етика. Педагогічний етикет – це окрема складова великого поняття «етикет», адже вчитель допомагає учню не лише здобути певні знання, а і всебічно розвиватись, формувати власні оціночні судження про певні ситуації та вчинки оточення. А оцінювати, як відомо, можна і вчителя: його зовнішній вигляд, мову, жести, будь-що. Саме тому, педагог повинен мати високий рівень культури поведінки. Виокремлено базові правила етикету, які можуть бути доречними саме для вчителів. Мовленнєвий етикет вчителя – це вміння чітко та доступно структурувати власні думки та висловлювання. Учитель повинен мати хист донести доступними поняттями тему дітям, щоб викликати захоплення та повагу учнів. Багато читайте – це збагатить вашу мову. Учитель-словесник повинен не тільки знати й навчати учнів, а й сам бути прикладом дотримання етикету й культури спілкування, адже педагогічне спілкування як професійне спілкування вчителя з усіма учасниками навчально-виховного процесу спрямоване на створення оптимальних умов для здійснення мети, завдань виховання і навчання.

Нові можливості професійного розвитку педагогічних працівників у контексті реформування галузі освіти

https://docs.google.com/presentation/d/1cEy0d7jBD2Q5u844mnZq2YxjaGA8gX-t/edit?usp=drive_link&ouid=116055712559222254189&rtpof=true&sd=true

Формування національної свідомості та системи моральних цінностей учнів засобами народних символів

Формування національної свідомості та системи моральних цінностей учнів засобами народних символів набула нині особливої актуальності через зміни в суспільстві та нашій державі, які вимагають виховання у здобувачів освіти ряду важливих етичних, моральних та психологічних якостей, громадянськості, відповідальності за майбутню долю Батьківщини і готовності її захищати, та, авжеж, патріотизм. Народні символи відіграють важливу роль у формуванні особистості та є складним процесом, що починається з самого дитинства та триває протягом усього життя. Тому дуже важливо підвищити ефективність реалізації системи моральних цінностей учнів засобами народних символів починаючи із закладів дошкільної освіти.

Активізувати слухачів на витoki національної культури, історичного надбання, українські народні символи та обереги, українську ментальність та ідентичність. Розвивати пізнавальні інтереси, виховувати почуття національної гідності, любові до

усної народної творчості, вироблені народом моральні цінності.

Соціальні мережі в роботі педагога

Специфіка онлайн-навчання у соціальній мережі : інтерактивність, візуалізація матеріалу, використання карт і схем. Побудова структури занять: тематичні блоки, хронологічні таблиці, тести й практичні завдання. Використання онлайн-ресурсів: інтерактивні платформи, відеоуроки, тестові симулятори. Поради для розвитку критичного мислення та запам'ятовування фактів у форматі онлайн.

Спецкурс «Психологічна підтримка учасників освітнього процесу»

Психолого-педагогічні, арттерапевтичні можливості впливу музичного мистецтва й музикотерапії у забезпеченні психологічної підтримки, збереження ментального здоров'я та створення умов для емоційної стабільності і рівноваги учасників освітнього процесу. Психологія впливу мистецтва й мистецької діяльності. Мистецтво як ресурс саморегуляції, релаксації і розвантаження психічних процесів.

Життєстійкість особистості в кризових ситуаціях. Підтримка ментального здоров'я в часи війни.

Особливості здоров'язбережувальної компетентності керівника закладу освіти як складової Професійного стандарту керівника (директора) закладу загальної середньої освіти; формування безпечного і здорового середовища в НУШ, безперервний особистісний, професійний, культурологічний саморозвиток протягом життя. Сутність поняття “здоров'язбережувальна Розгляд соціальних мереж як інструменту для спілкування з учнями, батьками та колегами. Використання соціальних платформ для обміну навчальними матеріалами та організації освітніх проєктів. Правила етичного та безпечного використання соцмереж у професійній діяльності вчителя. Поради щодо створення освітнього контенту для соціальних мереж, який мотивує та надихає учнів. Формування особистого бренду вчителя. компетентність ” в контексті Професійного стандарту керівника (директора) закладу освіти та феномену “здоров'я”. Практика майфундфулнес як інструмент збереження здоров'я для психологічної підтримки освітян.

Спецкурс «Інклюзивна освіта: теорія і практика

Це заняття спрямоване на розуміння важливості співробітництва різнопланових фахівців для забезпечення ефективного інклюзивного навчання та розробку практичних навичок для досягнення узгод.Вступ до міждисциплінарного співробітництва.

Визначення міждисциплінарного підходу та його значення в інклюзивній освіті. Роль команди фахівців у забезпеченні потреб дитини з особливими освітніми потребами.

Склад команди супроводу та роль кожного фахівця.

Вчитель: адаптація та реалізація навчальної програми, підтримка інклюзивного середовища.

Асистент вчителя: допомога у повних потребах навчання, підтримка адаптації.
Психолог: психологічний супровід учня, робота над розвитком почуття-вольов.
Логопед: корекція мовленнєвих проблем, розвиток комунікативних
Спеціаліст із соціальної роботи, реабілітолог та інші фахівці: підтримка фізичного та соціального розвитку учнів.
Ключові аспекти співпраці фахівців
Встановлення спільних цілей та планування індивідуальної освіти
Комунікація та взаємодія між фахівцями для моніторингу прогресу навчання.
Регулярні зустрічі для обміну інформацією, корекції навчальних планів і стратегій.
Методи ефективної координації дій
Використання спільних інструментів для ведення документації та обміну інформацією
Роль командних
Переваги та виклики міждисциплінарного співробітництва
Переваги: всебічна підтримка учня з особливими освітніми потребами
Виклики: забезпечення постійної координації, можливості труднощів у зв'язку між ф
Обговорення та підсумок заняття
Практичні поради для забезпечення успішної співпрактики
Аналіз кейсів успішної командної роботи в інклюзивному навчанні

Модуль 3. Спеціальна підготовка

Реалізація діяльнісного підходу до навчання у вивченні мови і літератури

Реалізація діяльнісного підходу на уроці української мови змушує вчителя перебудувати свою діяльність, піти від звичного пояснення виучуваного матеріалу й надати можливість учням навчатися самостійно, у певній послідовності відкрити для себе нові знання й оволодіти ними. Реалізація діяльнісного підходу починається не на уроці мови, а на уроках усіх без винятку шкільних предметів, що в такому випадку забезпечує розвиток ключових компетентностей і наскрізних умінь учнів. І для того, щоб впровадити діяльнісний підхід у свою щоденну практику потрібне перезавантаження вчителя на сучасний лад. Реалізація діяльнісного підходу у процесі навчання формує здібності до самоосвіти і командної роботи, уміння застосовувати знання на практиці.

Креолізовані тексти як засіб стимулювання пізнавальної діяльності учнів

Креолізовані тексти – це складне текстове утворення, що поєднує вербальні та невербальні елементи. Разом вони впливають на читача, створюючи комплекс образів, які супроводжують зміст прочитаного.

Визначення звучить складно, але насправді креолізовані тексти знайомі всім і кожному. Перш за все, це: комікси; буктрейлери; буклети; постери; брошури; фотоколажі; скрапбукінг; дудли; кардмейкінг тощо. Найцікавішими для дітей

традиційно є комікси – історії в малюнках, які вдало поєднують літературу та образотворче мистецтво. Також комікси унікальні тим, що за їх допомогою можна презентувати будь-які художні твори, незалежно від їхньої тематики та часу створення.

Популярним типом креолізованого тексту є буктрейлер, відеоролики, які цікаво розкривають тему та зміст художнього твору з метою його популяризації. Вони є своєрідною рекламою, яка має привернути увагу учнів до книги. Це дуже правильний та дієвий хід – рівень зацікавленості дійсно значно підвищується. Прорекламувати художній твір можна за допомогою спеціального постера, буклета або брошури. Такі матеріали може підготувати вчитель напередодні вивчення нового твору, аби зацікавити учнів, або ж попросити їх створити власні постери або брошури. Їх можна малювати особисто, або ж скористатися спеціальними програмами.

Розвиток творчих здібностей учнів у вивченні української мови

Заняття присвячено проблемі формування творчої особистості здобувачів освіти та навчання творчості. Увага акцентована на психолого-педагогічних особливостях процесу формування та розвитку творчих здібностей учнів на заняттях української мови і літератури та подано певні методичні поради щодо освітнього процесу, спрямованого на формування творчої особистості.

Застосування методу проєктів на уроках української мови і літератури в закладах загальної середньої освіти

Розглянуто нові підходи до організації роботи здобувачів освіти до проєктної діяльності на уроці та позаурочної діяльності. Розкрито понятійний апарат проєкту, його схему. Проаналізовано аспекти та розроблено рекомендації до впровадження в освітній процес іноваційних проєктів. Наведено приклади створення творчої атмосфери учнів під час роботи над навчальними проєктами.

Використання Інтернет-ресурсів у вивченні творів сучасної української літератури

В роботі розкриваються причини та мета використання інформаційно-комунікаційних технологій. Узагальнюється досвід творчого потенціалу Інтернет-ресурсів на уроках української мови та української літератури. ІКТ формує соціокультурну, комунікативну, культурологічну компетентності в учнів. Сучасна епоха – це епоха змін, інновацій, застосування інформаційно-комунікативних технологій, яка диктує свої умови життя, пропагує інші цінності, висуває нові вимоги до сучасної людини. У зв'язку із цим спостерігається тенденція зниження в учнів рівня мовної культури, загальноосвітнього та культурологічного рівнів, падіння інтересу до навчання в цілому й до вивчення предметів філологічного циклу зокрема. Завдання вчителя зацікавити учнів, спонукати їх до навчально-пізнавальної діяльності. На уроках потрібно використовувати нові методи навчання та виховання школярів, спрямувати володіння учнями сучасними технологіями у правильне русло. Для цього потрібно

відмовитися від цілком традиційного проведення уроків, одноманітності дидактичного матеріалу, приділяти більше уваги інтерактивним методам навчання, підвищенню мовленнєвої культури учнів, мотивувати до вивчення української літератури як особливого роду словесного мистецтва, що формує соціокультурну, комунікативну, культурологічну компетентності в учнів.

Сучасні педагогічні технології : навчання в співробітництві, проектна методика, використання нових інформаційних технологій, Інтернет-ресурсів допомагають реалізувати особистісно-орієнтований підхід у навчанні, забезпечують індивідуалізацію і диференціацію навчання з урахуванням здібностей дітей, їхнього рівня навченості, схильності тощо.

Щоб отримати інформацію, здобувачі освіти можуть її знайти самостійно в мережі Інтернет. Успішна діяльність учнів залежить від роботи вчителя, від того, наскільки він здатний зрозуміти їх потреби для успішної адаптації в подальшому. Беззаперечно, застосування комп'ютерних технологій безпосередньо відповідає потребам модернізації освіти. Поняття інформаційно-комунікаційних технологій охоплює не лише комп'ютерні програми, а й усі сучасні засоби комунікації: телебачення, мобільні телефони, Інтернет тощо.

Практичний аспект формування навичок 4 К в освітньому процесі

Виклики часу зумовили розроблення концептуальних засад реформування освіти. Головна мета НУШ – створити школу європейського зразка, що буде давати учням не тільки знання, а й вміння застосовувати їх у житті.

Розкрито на занятті практичний аспект формування навичок 4 К в освітньому процесі та формування ключових компетентностей освіти впродовж життя. Заняття спрямоване на комплексний аналіз практичного аспекту формування навичок 4К (креативність, критичне мислення, кооперація та комунікативні навички) на уроках української мови і літератури в Новій українській школі.

Проаналізовано складники формули «4К» у взаємозв'язку та взаємовплив. Обґрунтовано необхідність розвитку 4К навичок із метою подолання творчої інертності, стереотипності та шаблонності мислення, формування продуктивних взаємин у колективі здобувачів освіти та розвитку навичок, що сприяють становленню ефективного співрозмовника та слухача, такого, який є здатним продуктивно комунікувати з оточенням, тактовно відстоювати власні позиції та знаходити компроміс. Акцентовано на потенціалі уроків української мови і літератури для розвитку 4К навичок завдяки якісній, творчій, багаторівневій, комплексній роботі з художнім текстом. Рекомендовано перелік вправ та завдань, використання яких сприятиме розвитку критичності та креативності мислення учнів на уроках читання в Новій українській школі. Визначено переваги командної роботи перед індивідуальною, вказано шляхи організації кооперації під час проєктної роботи над текстовим матеріалом. Визначено можливості для одночасного формування складників 4К моделі під час виконання нестандартних завдань.

Прийоми дидактичної гри на уроках української мови та літератури

Ігри на уроках української мови та літератури можна використовувати для ознайомлення дітей із новим матеріалом і для його закріплення, для повторення раніше набутих уявлень і понять, для повнішого та глибшого їх осмисленого засвоєння, формування графічних умінь і навичок, розвитку основних прийомів мислення.

Дидактична гра є формуванням національно-мовної особистості виховання уваги до слова, свідоме ставлення до мови як засобу самовираження, спілкування між людьми, передачі почуттів і переживань, ставлення до довкілля. За допомогою дидактичних ігор розвивається мовлення, мислення, інтелект, мовленнєва пам'ять, емоційна сфера особистості, мовне почуття, естетичний смак, розуміння краси української мови, багатство її мовних засобів, виражальних можливостей.

Розкрито вимоги дидактичної гри, що підвищують ефективність сприймання школярами навчального матеріалу, урізноманітнюють їхню навчальну діяльність, вносять у неї елемент цікавості.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Які педагогічні погляди на виховання з народної педагогіки бажано використовувати в Новій українській школі?
2. Охарактеризуйте мовленнєву компетентність сучасного педагога.
3. У чому розкривається національна ментальність у творах сучасних українських письменників?
4. Розкрийте академічну доброчесність.
5. Розкрийте креолізовані тексти як засіб стимулювання пізнавальної діяльності учнів.
6. Які види і форми робіт ви застосовуєте з учнями для розвитку творчих здібностей?
7. Охарактеризуйте застосування неолексем під час російсько-української війни.
8. Змодельуйте сучасний урок.
9. Які життєві цінності та гнучкі навички розвиваємо у здобувачів освіти на уроках української мови і літератури?
10. Як ви використовуєте дидактичні ігри на уроках української мови і літератури?

Список використаних джерел

1. Бех І.Д. Виховання особистості: Сходження до духовності: наук. видання / І.Д. Бех. К. : Либідь, 2006. 272 с.

2. Бондаренко, Н. В. (2020). Традиційні методи навчання української мови: сучасний контекст. Київ: Педагогічна думка, 23–24.
3. Голуб, Н. Б. (2014). Метод проектів на уроці української мови в школі. Українська мова і література в школі, 8, 15–19. Горошкіна, О.М. (2013).
4. Горошкіна, О.М. (2013). Особливості використання інтерактивних методів на уроках української мови. Українська мова і література в школі, 3, 7–10. Горошкіна, О.М., Бондаренко, Н. В., Новосьолова, В.І., Попова, Л.О. (2021).
5. Державний стандарт базової та повної загальної середньої освіти / затверджений Постановою КМУ від 23.11.2011 № 1392 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.mon.gov.ua/ua/often-requested/state-standards/>.
6. Методи, прийоми й засоби навчання у процесі формування лексичної компетентності учнів 5–7 класів. Українська мова і література в школі, 3, 19–23. Новосьолова, В.І. (2021).
7. Новосьолова, В.І. (2021). Реалізація методу спостереження в шкільному підручнику української мови: Проблеми сучасного підручника: збірник тез Міжнародної науково- практичної інтер-нет конференції (20–21 травня 2021 р.). Київ: Педагогічна думка, 182–184. Новосьолова, В.І. (2021).
8. Принципи, методи і форми навчання української мови: Теоретичний аспект. Харків: Основа. Попова, Л.О. (2017).
9. Особливості формування навчально-дослідницьких умінь учнів на уроках української мови в умовах нової української школи Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки, 8 (346), Ч. 1, 181–197. Плиско, К.М. (1995).
10. Порядок організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти. Постанова Кабінету Міністрів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/957-2021-%D0%BF#Text> Порядок організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти. Постанова Кабінету Міністрів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/957-2021-%D0%BF#Text>
11. Реалізація методу спостереження в шкільному підручнику української мови: Проблеми сучасного підручника: збірник тез Міжнародної науково-практичної інтернет конференції (20–21 травня 2021 р.). Київ: Педагогічна думка, 182–184. Новосьолова, В.І. (2021).
- 12.
13. Про освіту : Закон України [Електронний ресурс] : затверджений Верховною Радою України від 13 травня 1999 (в редакції від 28.09.2017, підстава [2145-19](#)). – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
14. Кабан Л.В. Формувальне оцінювання навчальних досягнень учнів у новій українській школі [Електронний ресурс]/ Л. В. Кабан // Народна освіта. 2017. №1 (31). Режим доступу : https://www.narodnaosvita.kiev.ua/?page_id=4471.
15. Політична пропозиція до проекту Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа»

на період до 2029 року
[Електронний ресурс] / Сайт МОН України. – Режим доступу :

[http://mon.gov.ua/about/kolegiya-ministerstva/rishennya-kolegiyi-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini-\(2016-rik\).html](http://mon.gov.ua/about/kolegiya-ministerstva/rishennya-kolegiyi-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini-(2016-rik).html).